

Laitilan
VUOSI 2019

VUOTTA VIRKISTYSTÄ JANOISILLE

Sisältö

25 huimaa vuotta	s. 3
Yhtiö	s. 4
Yhtiön toimialasta Suomessa	s. 4
Olellaisia tapahtumia tilikaudella	s. 5
Tuotanto, liikevaihto, tulos ja tunnuslukuja	s. 6
Tuotekehitys ja uudet tuotteet	s. 7
Liiketoiminnan riskeistä	s. 8–9
Yhtiön ympäristönsuojelun periaatteita	s. 9
Henkilöstö	s. 10
Osakepääoma, omat osakkeet ja valtuutukset	s. 10
Osakkeenomistajat ja yhtiön johdon osakeomistus	s. 10–11
Yhtiön johto ja tilintarkastajat	s. 11
Arvio todennäköisestä kehityksestä tulevalla tilikaudella	s. 11
Hallituksen esitys osingonjaosta	s. 11
Tuloslaskelma	s. 12
Tase	s. 13
Tilintarkastuskertomus	s. 14–15

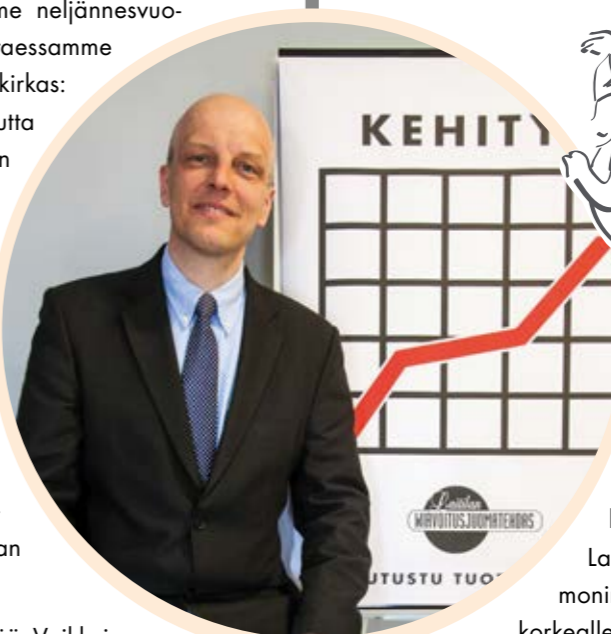
25 huimaa vuotta!

Kovin tarkkaa kasvuvisiona emme neljännesvuosisata sitten limutehdasta perustaessamme luoneet, mutta ajatus oli kirkas: haluamme olla luomassa alalle uutta ja tekemällä asioita eri tavalla on varmasti mahdollista menestyä.

Limsatehdas herätti kovasti hilpeyttä ja meille naureskelttiin: perustaa nyt virvoitusjuomatehdas! Alalla ei tuolloin ollut juurikaan pientoimijoita, vaan suuret panimot hallitsivat markkinoita. Laitila siis ui heti alusta alkaen vastavirtaan ja se on muodostunut tehtaan tavaramerkiksi.

Usko omaan tekemiseen on tärkeää. Vaikei visio aina olisikaan kristallinkirkas, pitää suunta olla selvillä. Pitää olla halu mennä eteenpäin, kokeilla eri asioita ja tehdä toisin kuin muut. On tärkeää seurata alan kehitystä ja nöyrin mielin oppia jatkuvasti uutta. Mutta omaan tekemiseen pitää uskoa, muita seuraamalla kulkee aina perässä.

Wirvoitusjuomatehtaan 25-vuotiseen historiaan mahtuu paljon kommelluksia, välillä harmillisiakin asioita – edelläkävijän osa ei aina ole helppo – mutta mönkäänkin menneistä asioista voi aina oppia. Tehtaan historiaan mahtuu myös monta upeaa onnistumista. Uskoimme aikanaan tölkin olevan hyvä juomapakkaus ja lähdimme haastamaan suurten panimoiden pullopoolia. Se mahdollisti meille kasvuloikan samoin kuin siiderin valmistus ja tiivis yhteistyö keskusliikkeiden kanssa.

Onnistumisista ja kommelluksista muodostuu Limutehtaan tarina, joka on myös upeiden brändiemme takana. Kukko ja Laitilan Wirvoitusjuomatehdas ovat monin tutkimuksinkin todettu kuluttajien korkealle arvostamiksi brändeiksi.

Olemme olemassa asiakkaitamme varten ja meidän tulee tarjota heille laadukkaita makuelämyksiä, uusia vaihtoehtoja ja samalla hyvää mieltä. Jatkossa haluamme olla merkittävästi kansainvälisempi, säilyttää freesin imagon ja positiivisen uteliaan laitilalaisen tavan tehdä asioita: tehdään tosissaan muttei liian vakavasti.

Alkuvaiheen toiminta-ajatus kantaa Wirvoitusjuomatehdasta edelleen ja tulevaan neljännesvuosisataan voi suhtautua luottavaisin mielin. Uutta luomalla, uudistamalla ja ennakkoluulottomalla asenteella haluamme olla asiakkaidemme luottamuksen arvoisia myös jatkossa.

Totti Salko
Hallituksen puheenjohtaja

HALLITUKSEN TOIMINTAKERTOMUS tilikaudelta 1.1. - 31.12.2019

Yhtiö

Laitilan Wirvoitusjuomatehdas Oy:n päätoimiala on virvoitusjuoma- ja panimoteollisuuden tuotteiden valmistus ja tukkukauppa. Yhtiö on rekisteröity kaupparekisteriin 23.3.1994. Yhtiön kotipaikka on Laitilan kaupunki.

Yhtiöllä on sivuliike Ruotsissa, Laitilan Svenska Filial, rek. nro 516411-3226.

Yhtiöllä on aputoiminiminä Fisutta, Koulutustoimisto Monessa, Helsingin Wirvoitusjuomatehdas, Aletrade Finland ja Mestaripanimo.

Yhtiön toimialasta Suomessa

Suomessa toimii kaksi panimoyhdistystä: Pienpanimoliitto ry sekä Panimo- ja virvoitusjuomateollisuusliitto ry. Pienpanimoliittoon kuului tilikauden lopussa seitsemänkymmentäneljä (74) panimoa. Jäsenistä suurin ja samalla kaikista Suomessa toimivista panimoista neljänneksi suurin on Laitilan Wirvoitusjuomatehdas Oy. Suomessa toimii kokonaisuudessaan yli 110 pienpanimoa. Panimo- ja virvoitusjuomateollisuusliittoon kuuluu kuusi yhtiötä: Momentin Group Oy, Oy Hartwall Ab (Royal Unibrew), Olvi Oyj, MBH Breweries Oy, Red Bull Finland Oy ja Oy Sinebrychoff Ab (Carlsberg).

1 580 044
LYIJYKYNÄÄ

PAKKAUSLAVOISTA SÄÄSTÖÄ

Olemme säästäneet 24 887 dm³ puuraaka-ainetta vaihtamalla vanhat lavamme CHEP-lavoihin.

Olellaisia tapahtumia tilikaudella ja sen jälkeen

Pienpanimo-oluiden suosio kasvoi yhä tuoden markkinoille lisää uusia yrittäjiä mielenkiintoisine oluineen.

Koko tilikauden tulosta painoi koneiden ja kiinteistön kasvaneiden kunnossapito- ja huoltokulujen lisäksi myynnin sopimuskäytännöistä johtunut liikevaihdon lasku.

Kukko-oluita on viety tilikauden aikana Hollantiin, Saksaan, Venäjälle, Hong Kongiin ja Kiinaan. Myynti mainituissa maissa on kuitenkin vielä alkuvaiheessa. Kiinaan on toimitettu myös yhtiön muita juomia, kuten Skumppaa ja limonaadeja. Kukko-oluiden varsinaisen lanseerauksen Kiinaan piti toteutua kevään 2020 aikana, mutta koronapandemian vuoksi lanseeraus tulee siirtymään tulevaisuuteen. Kukko Helsingin myynti sujui Ruotsissa edelleen suotuisasti. Viennin pääpaino tulee jatkossa olemaan Ruotsin ohella Keski-Euroopassa sekä Aasiassa. Viennin osuus yhtiön liikevaihdosta oli 4,6 %.

Lähiruokaan ja -juomaan panostava kesäinen terassiravintola, Panimoravintola Kukko, jatkoi toimintaansa kesällä. Tehtaanmyymälä ja ravintola yhdessä muodostivat vetovoimaisen kokonaisuuden.

Tilikauden lopulla tehtaalla aloitettiin asentamaan alkoholittoman oluen valmistuslaitteistoa, jolla valmiista oluesta poistetaan alkoholi ilman tislaimia. Ensimmäiset alkoholittomat oluet, Kukko Pils ja Kukko IPA, lanseerattiin huhtikuussa 2020.

Kuluvan tilikauden maaliskuussa Suomeen iski koronapandemia. Yhtiö on pyrkinyt varautumaan pandemian eskaloitumiseen erilaisin skenaarioin. Tulevan kesän uutuustuotelanseerauksilta odotetaan paljon, mutta pandemian vuoksi kesän myyntiä on vaikea ennakoita. Lisäksi ravintola- ja tapahtumamyynnin rajoitukset tulevat heijastumaan koko vuoden myyntiin ja tuotenäkyvyyteen.

Yhtiön oma Panimoravintola Kukko tulee oletettavasti olemaan suljettuna ainakin alkukesän 2020, mutta tehtaanmyymälä pyritään pitämään avoinna ympäri vuoden.

Investointimme olivat tilikaudella nettona yhteensä 342.809,91 (1.262.443,67) euroa. Lisäksi pysyvien vastaavien ennakkomaksuihin on aktivoitu ennakkomaksuina ja keskeneräisinä hankintoina 499.100,66 euroa hankkeista, jotka valmistuvat vuonna 2020 tai myöhemmin. Investoinneista kohdistui rakennuksiin 20.747,72 (300.479,00) euroa sekä koneisiin, laitteisiin ja järjestelmiin 322.062,19 (961.964,67) euroa.

Tuotanto, liikevaihto, tulos ja tunnuslukuja

Kokonaistuotantomme tilikauden aikana oli 19,4 (19,6 / 19,8) miljoonaa litraa. Liikevaihto laski 3,3 % verrattuna edelliseen tilikauteen.

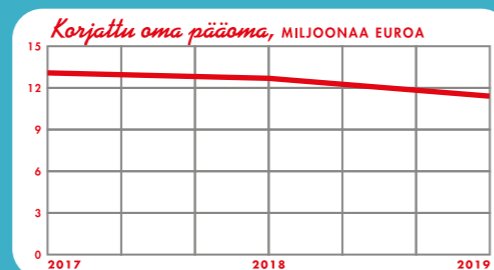
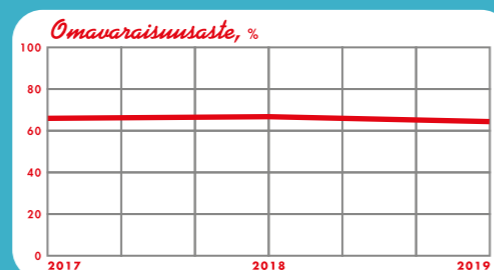
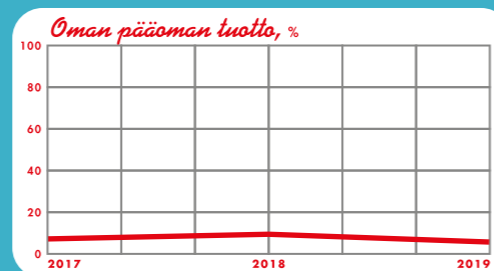
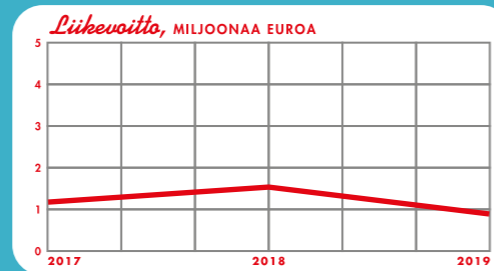
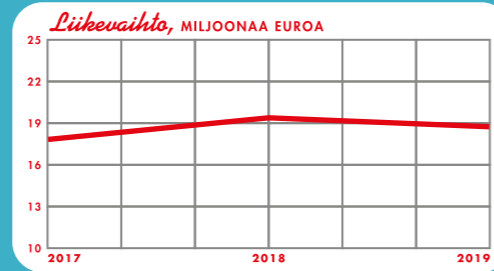
Liikevoitto oli 4,8 (7,9) % liikevaihdosta. Liikevoittoprosentin laskuun oleellisesti vaikuttivat koneiden ja laitteiden sekä kiinteistön kasvaneet käyttö- huolto- ja korjauskulut mukaan lukien käytöstä poistetun kaluston romutuskulut. Jälkihyvitteinä maksetut hinnanalennukset laskivat liikevaihtoa verrattuna edelliseen vuoteen. Lisäksi tiettyjen myynnin tukitoimien kulukasvu heikensi kannattavuutta. Suunnitelman mukaiset poistokirjaukset olivat tilikaudella 1.171.657 euroa. Verotuksessa tehtiin 196.152,99 euroa pienemmät poistot. Tämä ilmenee tuloslaskelman alaosassa poistoeron muutoksena ja taseessa tilinpäätössiirtojen kertymän (poistoerojen) vähennyksenä.

Taloudellisia tunnuslukuja:

Tilikausi	2019	2018	2017
Liikevaihto	18.787.654	19.432.132	17.858.748
Liikevoitto	898.771	1.544.679	1.173.309
Liikevoitto-%	4,8 %	7,9 %	6,6 %
Oman pääoman tuotto-%	5,6 %	9,4 %	7,2 %
Omavaraisuusaste-%	64,4 %	66,8 %	66,0 %

Oman pääoman tuotto-% on laskettu: (tilikauden tulos ennen satunnaisia eriä miinus tuloverot) / (keskiarvo vuoden alun ja lopun taseen osoittamasta omasta pääomasta + 80 % kertyneestä poistoerosta) x 100. Yhtiön johto pitää tätä laskentatapaa oikeutettuna, koska konsernivoitot kilpailijat konsernitalinpäätöksissään jakavat poistoeron kaltaiset tilinpäätöskertymät omaan pääomaan ja verovelkaan. Omavaraisuusaste on laskettu vastaavasti poistoerolla näin korjatun oman pääoman mukaan, mikä oli 31.12.2019:

	2019	2018	2017
Korjattu oma pääoma, €	11.409.140	12.741.742	13.072.989
Ulkona olevat osakkeet, kpl	5.125.092	5.125.092	5.125.092
Osaketta kohden, €	2,23	2,49	2,55

Tuotekehitys ja uudet tuotteet

Aktiivinen ja joustava tuotekehitys ovat liiketoimintamme ydintä. Toiminnan tavoitteena on kehittää markkinoille uusia, innovatiivisia ja kannattavia tuotteita sekä kehittää olemassa olevia tuoteryhmiä. Vuotuiset kehityskulut on kirjattu yhtiön tilikauden kuluihin. Tunnetuimmat tuotemerkkimme olivat tilikauden aikana alkoholituotteista Kukko-oluet, Oiva-siiderit ja Skumppa-kuplajuomat sekä long drink -juomat Brändy, Gini ja Spritzer. Virvoitusjuomissa valmistamme vanhan ajan limonaadeja kuten Sitruunasoodaa sekä Herra Hakkaraisen limonaadeja.

Tilikauden aikana olutuutuksina lanseerattiin Kukko Helles 5,0 %, Kukko Red Ale 5,0 % ja Kellererbier 5,0 %, sekä yhdessä Olutliiton kanssa kehitetty Tuomas Höry-olut 5,0 %. Lisäksi long drink -uutuksina lanseerattiin Tom Collins Drinkkilonkero 5,0 %. Limonaadeissa Herra Hakkaraisen Päärynä ja Vadelma tulivat pullon lisäksi myös tölkkiin. Yhtiö kehitti myös useita kaupan keskusliikkeiden omamerkituotteita sekä muita yhteistyötuotteita eri toimijoiden kanssa.

Kevään 2020 aikana on lanseerattu pakkauspäivitysten lisäksi useita mielenkiintoisia uutuuksia. Alkoholittomiin juomiin lanseerattiin Citra Humalavesi sekä Kukko Pils Alkoholiton ja Kukko IPA Alkoholiton. Alkoholijuomiin lanseerattiin Naku Hard Seltzer Apple Sour 4,5 % ja Naku Hard Seltzer Lemon Sour 4,5 % sekä Mississippi Steam IPA 5,0 %. Oiva-tuoteperhe uudistui ja siihen kuuluu nyt Oiva Kuiva Luomuomena 5,2 % sekä Oiva Aito Mustikka 4,7 %.

TUULEN VOIMALLA

Vuonna 2021 aloimme käyttämään ainoastaan tuulivoimaa, fiitävasti ensimmäisenä tuotantolaitoksena Suomessa. Tällä tavoin olemme säästäneet 29 300 hiilitonnia.

29 300
HIILITONNIA
SÄÄSTETTY

Liiketoiminnan riskeistä

Laitilan Wirvoitusjuomatehdas Oy:n riskienhallinnan tavoitteena on tunnistaa liiketoimintaan ja asetettujen tavoitteiden toteutumiseen vaikuttavat uhat ja mahdollisuudet. Riskienhallinnan tavoitteena on myös ennaltaehkäistä riskien toteutumista ja varautua hallittuun toimintaan poikkeamatilanteissa. Hallitus vastaa yhtiön riskienhallintapolitiikasta ja valvoo sen toteuttamista. Toimitusjohtaja vastaa siitä, että riskienhallinta on asianmukaisesti järjestetty. Jokaisella henkilökuntaan kuuluvalla on oma vastuu tunnistaa yhtiön tavoitteiden toteutumista uhkavia riskejä. Riskienhallinnalla turvataan yhtiön liiketoiminnan jatkuvuus ja strategian toteutuminen. Yhtiöllä on sertifioitu FSSC 22000 -tuoteturvallisuusjärjestelmä, jonka avulla ehkäistään tuoteturvallisuusriskejä. Järjestelmä on välttämättömän kansainvälisessä kaupassa.

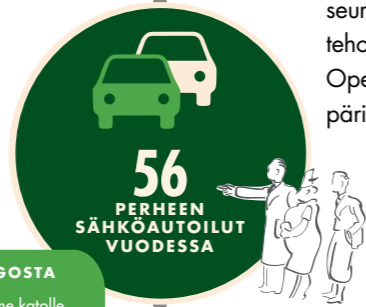
Jatkuvassa muutoksessa, sekä toiminnallisesti että lakiteknisesti, olevaan panimo- ja virvoitusjuoma-alaan kuuluu luontaisesti liiketoiminnallisia riskejä. Toimialan riskien lisäksi yhtiö pyrkii välttämään muita liiketoiminnan jatkuvuutta vaarantavia tai oleellisesti vahingoittavia riskejä, jotka voivat aiheutua virheellisistä rekrytoinneista, epäonnistuneista sisäisistä prosesseista ja järjestelmistä tai ulkoisista tekijöistä.

Yhtiön johto on määritellyt potentiaalisia riskejä, joilla voi olla vaikutusta tulevaisuuden kannattavuuteen ja kehitykseen.

Strategisia riskejä:

- Kiristynyt kilpailu voi heikentää yhtiön kannattavuutta.
- Satovaihtelut ja yleinen talouskehitys vaikuttavat oleellisesti raaka-ainekustannuksiin ja voivat sitä kautta aiheuttaa riskejä pitkäaikaisten tuotantosopimusten kannalta. Varsinkin pandemian aikaan markkinareaktioita ja raaka-aineiden sekä materiaalien saatavuutta on vaikea ennustaa. Markkinamuutokset vaativat tuotannon jatkuvaa tehostamista ja aktiivista kustannustason seuranta.
- Yhtiön operatiivisia riskejä hallitaan kehittämällä sisäisiä prosesseja ja ohjeistuksia sekä huolehtimalla riittävästä sisäisestä valvonnasta ja tarkastuksesta. Riskejä pyritään hallitse-

maan myös jatkuvalla automatisoinnin kehittämisellä ja sen avulla kerättävällä tuotantotiedolla. Tuotannon tehokkuuden seurantaan on rakennettu mittareita, joiden avulla tehokkuutta pystytään seuraamaan luotettavasti. Operatiivisten riskien hallintaan liittyy myös työympäristön ja työolosuhteiden jatkuva kehittäminen.

VOIMAA AURINGOSTA

Vuonna 2018 tehtaamme katolle asennettu, Vakka-Suomen suurin aurinkovoimala, tuottaa vuosittain sähköä saman verran kuin 56 sähköautoa kuluttaa vuodessa.

- Henkilöstöriskejä pyritään ennakoimaan hyvän työnantajakuvan ylläpidolla, mikä edellyttää hyvää johtamista, palkitsemis- ja koulutusjärjestelmien kehittämistä sekä varhensisäisten riskienhallintajärjestelmien varmistamista.

- Yhtiöstä johtumattomien ulkopuolisten riskien välttämiseksi mahdolliset kriittiset pisteet on kartoitettu ja ne päivitetään säännöllisesti. Epidemian aiheuttamat riskit on pyritty kartoittamaan mahdollisimman hyvin ja tiedossa oleviin tekijöihin on reagoitu.
- Valtiovallan ennalta arvaamattomat ja panimoalalle mahdollisesti haitalliset päätökset voivat hankaloittaa kaikkien alan toimijoiden asemaa.
- Vientitoiminnot lisäävät riskejä ja niihin varaudutaan tarvittaessa vientiluottovakuutuksella.

Rahoituksellisia riskejä:

- Rahoitusriskien hallinnalla pyritään minimoimaan rahoitusmarkkinoiden haitalliset muutokset ja niiden vaikutukset yhtiön tulokseen ja maksuvalmiuteen. Yhtiön lainat on sidottu lyhyisiin markkinakorkoihin. Markkinakorkojen muutokset vaativat aktiivista seuranta yhtiön hallitukselta. Lainojen suojaustarvetta korkojen nousua vastaan seurataan aktiivisesti.
- Likviditeettiriskien hallinnan tavoitteena on rahoituksen varmentaminen kaikissa tilanteissa. Likviditeetti nousee korostetun tärkeään asemaan epidemian kaltaisissa tilanteissa, joissa vaarana on merkittävät häiriöt yhtiön liiketoimintaympäristössä.
- Yhtiön saatavien luottoriski on hyvin hallinnassa, sillä yhtiö myy merkittävän osan tuotteistaan vakavaraisille keskusliikkeille. Merkittäviä riskikeskittymiä ei ole näköpiirissä.
- Vientitoimintojen käynnistyessä valuuttariskit kasvavat. Tarvittaessa valuuttariskit minimoidaan suojauksilla.

Panimo- ja virvoitusjuomateollisuus on pääomavaltainen toimiala. Suuri osa yhtiömme varallisuudesta on sidottu tuotantolaitoksiin ja -laitteisiin. Siten esimerkiksi tulipalo, vakava konerikko tai ilkeä voimavarojen häviö voi aiheuttaa merkittäviä omaisuus- ja keskeytysvahinkoja sekä muita epäsuoria

haitallisia vaikutuksia yhtiön toimintaan. Pyrimme suojaamaan näiltä riskeiltä arvioimalla riskienhallinnan kannalta tuotantolaitoksia, -laitteita ja -prosesseja. Tarkistamme vuosittain vakuutusemme osana riskien kokonaishallintaa ja suoritamme kahden vuoden välein kattavan riskikartoituksen yhdessä vakuutusyhtiön kanssa. Vakuutuksilla pyritään peittämään riskit, jotka on taloudellisesti tai muista syistä järkevää hoitaa vakuuttamalla. Olemme myös panostaneet tilojen ja laitteistojen jatkuvaan kunnossapitoon, huoltoon ja vikojen ennaltaehkäisyyn.

Vireillä ei ole oikeudenkäyntejä tai muitakaan kiistakysymyksiä, jotka vaikuttaisivat oleellisesti yhtiön toiminnan tulokseen.

Yhtiön ulkopuolisiin riskeihin varaudutaan toimialan aktiivisella seurannalla ja toimintojen huolellisella suunnittelulla. Odottamattomat ja yhtiöstä riippumattomat epidemiat saattavat aiheuttaa pahimmillaan mittavia haasteita yhtiön liiketoimintaympäristössä. Hyvällä ennakoinnilla ja nopealla reagoinnilla riskit vahinkojen realisoinnista ja mahdollisista vaikutuksista pyritään pitämään mahdollisimman pieninä.

Yhtiön ympäristönsuojelun periaatteita

Laitilan Wirvoitusjuomatehtaalla on Etelä-Suomen Aluehallintoviraston myöntämä ympäristölupa, jonka puitteissa yhtiö toimii. Kuluvan tilikauden keväällä uudistettuun ympäristölupaan liittyvä teollisuusjätevesisopimuksen selvitystyö on aloitettu. Olemme sitoutuneet noudattamaan kestävän kehityksen periaatteita ja ottamaan huomioon toiminnassamme terveys-, ympäristö- ja turvallisuusnäkökohdat. Toimintaa kehitetään ympäristö- ja laatujärjestelmien mukaisesti, päivittäen kehityskohteet vuosittain.

- Yhtiöllä on elokuussa 2013 sertifioitu ISO 14001:n mukainen ympäristöjärjestelmä.
- Vuodesta 2001 lähtien tuotantolaitoksella on käytetty sähköenergian lähteenä ainoastaan tuulivoimaa. Tuulivoiman ansiosta olemme vuodesta 2001 lähtien säästäneet hiilidioksidipäästöjä yhteensä yli 29 300 tonnia, verrattuna hiililauhteella tuotettuun sähköön.
- Kevästä 2018 lähtien yhtiöllä on ollut oma aurinkovoimala, jonka koko kapasiteetti tulee yhtiön omaan käyttöön. Voimalan tuotanto vuonna 2019 oli yhteensä 187 610 kWh, eli erittäin hyvällä tasolla.

- Yhtiön jätevesipäästöjä tarkkaillaan riippumattoman laboratorion toimesta.
- Toiminnasta syntyvä jäte lajitellaan ja kaikki kierrätyskelppoinen jäte toimitetaan kierrätettäväksi.
- Panimosta syntyvä mallasjäte toimitetaan kaikki hyötykäyttöön seuraavasti:
  - o n. 500 kg yhtiön kesälampaiden ravinnoksi
  - o n. 2.000.000 kg paikalliselle lihakarjatilalle eläinten rehuksi
- Lasi-, pahvi-, puu- ja paperijäte toimitetaan uusiokäyttöön.
- Energiajäte toimitetaan energiapolttoaineena hyödynnettäväksi.
- Alumiini- ja muu metallijäte toimitetaan materiaalina hyödynnettäväksi.
- Yhtiön käyttämä kaukolämpö tuotetaan hiilivapaasti paikallisella sahalaitoksella puun kuoresta ja lastusta.
- Tuotannossa käytettävä höyry tuotetaan nestekaasulla.
- Yhtiön koko henkilökunta on sitoutettu ympäristövastuullisuuteen omassa työympäristössään.
- Yhtiöllä on energiatehokkuussopimus.

Henkilöstö

Laitilan Wirvoitusjuomatehtaan tavoitteena on olla yhtiö, jolla on hyvinvoiva ja parhaan mahdollisen osaamisen omaava sekä hyvin johdettu henkilöstö. Yhtiö henkilöstöineen on sitoutunut noudattamaan seuraavaa yhdessä määriteltyä toimintapolitiikkaa: *Toimintamme päämääränä on tuottaa laadukkaita laitilalaisia juomia siten, että ne täyttävät asiakkaiden ja loppukuluttajien laadulliset ja mielikuvalliset toiveet sekä viranomaisten toiminnalle asettamat vaatimukset. Koko henkilöstömme on sitoutunut jatkuvaan tuotteiden, palveluiden ja toiminnan laadun parantamiseen sekä ympäristöarvojen huomioimiseen. Kunnioitamme kaikessa toiminnassamme voimassa olevaa lainsäädäntöä. Asetamme toiminnallemme tavoitteita, joita seuraamme säännöllisesti. Reagoimme nopeasti mahdollisiin poikkeamiin, jolloin varmistamme kilpailukykyämme myös tulevaisuudessa. Panostamme henkilöstömme hyvinvointiin ja koulutukseen varmistaen näin toimintapolitiikkamme sisäistämisen koko yhtiössä.*

Viestimme itsestämme avoimesti ja aktiivisesti kaikille tärkeille sidosryhmillemme.

Yhteisenä tavoitteena on yhtiön liiketoiminnan tavoitteiden saavuttamisen edistäminen. Työolosuhteiden jatkuvalla kehittämisellä yhtiö haluaa jatkossakin olla alueensa tavoitelluin työnantaja.

Laitilan Wirvoitusjuomatehtaan arvot ovat:

Y = Yhteistyö

Y = Ylpeys

A = Asiakaslähtöisyys

Henkilöstön kokonaismäärä oli vuoden lopussa 51 (59). Tilikauden aikana palveluksessa oli lisäksi 31 (28) määräaikaista työntekijää. Yhtiön keskimääräinen työntekijämäärä tilikaudella oli 62 (2018/61 ja 2017/57).

Henkilöstökulut tilikauden aikana olivat 2.936.161,23 (3.061.645,59) euroa. Henkilöstökulujen osuus oli 15,6 (15,8) % liikevaihdosta. Yhtiön koko henkilöstö oli kannustepalkkauksen piirissä. Yhtiö on solminut toimitusjohtajan kanssa toimitusjohtajasopimuksen.

Osakepääoma, omat osakkeet ja valtuutukset

Laitilan Wirvoitusjuomatehdas Oy:n osakepääoma oli tilikauden alkaessa ja päättyessä 43.074 euroa jakaantuen 5.125.806 osakkeeseen. Osakkeista 5.125.092 kpl on ulkona ja yhtiön hallussa on 714 kpl vastaten 0,01 prosenttia yhtiön osakepääomasta ja äänimäärästä. Omat osakkeet ovat jääneet yhtiön haltuun aiemmalla tilikaudella eikä niitä ole silloisten säännösten määräajassa luovutettu eikä mitätöity. Yhtiön osakkeilla ei ole nimellisarvoa.

Varsinainen yhtiökokous 2.4.2019 valtuutti hallituksen päättämään 2.4.2020 mennessä osakepääoman korottamisesta uusmerkinnällä. Valtuutus sisältää oikeuden poiketa osakeyhtiölain määräämin rajoituksin osakkeenomistajien merkintäoikeudesta. Valtuutus sisältää oikeuden enintään 768.870 uuden osakkeen antamiseen sekä enintään 714 yhtiön hallussa olevan oman osakkeen luovuttamiseen maksua vastaan tai maksutta. Yhtiö ei järjestänyt valtuutuksen oikeuttamaa osakeantia eikä luovuttanut omia osakkeita tilikauden aikana eikä sen päätyttyä.

Osakkeenomistajat ja yhtiön johdon osakeomistus

Yhtiöllä oli tilikauden päättyessä 794 (764) osakasta. Tilikauden päättyessä ulkona oli 5.125.092 osaketta.

Yhtiön suurimmat osakkeenomistajat ovat tilanteessa 31.12.2019:

Osakkeenomistajat tehtävä johdossa	osakkeita	%
Markku Pilppulan kp.	632.759	12,35 %
Rami Aarikka	604.122	11,79 %
<i>hallituksen jäsen, toimitusjohtaja</i>		
Kari Lehto	290.500	5,67 %
Totti Salko	284.636	5,55 %
<i>hallituksen jäsen, puheenjohtaja</i>		
Jon Granström	281.337	5,49 %
<i>hallituksen jäsen</i>		
Olli Laihoson kp.	199.316	3,89 %
Jukka-Pekka Isotupa	184.870	3,60 %
Ari Antola	129.577	2,53 %

Kahdeksan suurimman osakkaan omistus oli yhteensä 50,87 % ulkona olevista osakkeista ja äänistä.

Osakkeenomistajina luetelluiden lisäksi hallituksen jäsenistä Esa Wrang omistaa 1.000 osaketta, Anne-Maria Antola-Pilppula 1.815 osaketta ja Jean Karavokyroksen sidosyhtiö 3.000 osaketta. Yhtiön tilintarkastaja ja varatilintarkastaja eivät omista yhtiössä osakkeita.

Osake- ja osakasrekisteriä pidämme yllä Oskari-osakasrekisteriohjelmalla. Olemme luopuneet kokonaan paperisista osakekirjoista. Yhtiön osakkeilla käytiin tilikaudella yleisimmin kauppa Privanet Capital Markets Oy:n listaamattomien osakkeiden markkinapaikalla.

Yhtiön johto ja tilintarkastajat

Yhtiön hallituksen puheenjohtajana on toiminut Totti Salko ja varapuheenjohtajana Jon Granström. Hallituksen muut varsinaiset jäsenet ovat Rami Aarikka, Esa Wrang, Jean Karavokyros, Anne-Maria Antola-Pilppula ja Jukka Peltola.

Yhtiön toimitusjohtajana on toiminut Rami Aarikka.

Yhtiön tilintarkastaja on KHT Ville Anttila ja varatilintarkastaja KHT Osmo Valovirta.

Arvio todennäköisestä kehityksestä kuluvalla tilikaudella

Pandemian kestästä ja sen lopullisista vaikutuksista yhteiskuntaan ei ole olemassa varmaa tietoa, joten sen vaikutuksen heijastuminen liiketoiminnan kehittymiseen on hyvin vaikeaa. Myös kuluttajien mahdollisen ostokäyttäytymisen muutoksesta on vaikea vielä tehdä pitkän aikavälin johtopäätöksiä. Ravintola- ja tapahtumapuolen rajoitukset tulevat luonnollisesti heijastumaan kokonaisyntiin. Yhtiö on toimillaan pyrkinyt turvaamaan kassavirran riittävyyden ja henkilöstönsä työllisyyden. Talouden kunnossapidämisen ohella yhtiössä on tehty toimia henkilöstön sekä tuotantoprosessin suojaamiseksi tartunnoilta.

Laitilan Wirvoitusjuomatehtaan alkuvuosi on sujunut kokonaistilanteeseen nähden hyvin. Haasteellisesta tilanteesta huolimatta yhtiön hallitus arvioi tilikauden liikevaihdon laskevan vain hieman ja tuloksen pysyvän tilikauden 2019 tasolla.

Hallituksen esitys osingonjaosta

Yhtiön voitonjakokelpoiset varat tilinpäätöksessä ovat 7.472.477,40 euroa, josta tilikauden voitto on 874.357,20 euroa. Yhtiön taloudellisessa tilanteessa ei ole tilikauden päättymisen jälkeen tapahtunut olennaisia muutoksia eikä myöskään osakeyhtiölain tarkoittama maksukykyisesti vaikuta voitonjakokelpoisten varojen määrään.

Yhtiön hallitus haluaa kuitenkin varautua turvaamaan yhtiön maksuvalmiuden ja varmistamaan toiminnan ongelmattoman jatkon myös tilanteessa, jossa epidemia alkaisi levitä voimakkaammin Suomessa, aiheuttaen lisääntyviä ongelmia yhtiön liiketoimintaympäristössä. Hallitus ehdottaa yhtiökokoukselle seuraavaa:

- osinkoa jaetaan 0,20 (0,40) euroa osakkeelta kullekin ulkona olevalle 5.125.092 osakkeelle eli yhteensä 1.025.018,40 (2.050.036,80) euroa.

- osingonjakoon käytettävät varat koostuvat tilikauden voitosta 874.357,20 euroa sekä edellisten tilikausien voittovaroista 150.661,20 euroa.

Tuloslaskelma

	31.12.2019	31.12.2018
LIKEVAIHTO	18 787 654,01	19 432 131,73
Valmiiden ja keskeneräisten tuotteiden varastojen muutos +/-	-140 006,25	91 576,85
Valmistus omaan käyttöön	55 453,50	69 521,59
Liiketoiminnan muut tuotot	100 699,00	116 303,68
Materiaalit ja palvelut		
Aineet, tarvikkeet ja tavarat:		
Ostot tilikauden aikana	-7 660 424,36	-7 739 194,44
Varastojen lisäys (+) tai vähennys (-)	-29 472,71	-88 253,34
Ulkopuoliset palvelut	-1 774 660,26	-1 911 172,43
Materiaalit ja palvelut yhteensä	-9 464 557,33	-9 738 620,21
Henkilöstökulut		
Palkat ja palkkiot	-2 416 837,21	-2 547 344,21
Henkilösivukulut		
Eläkekulut	-455 498,28	-432 780,32
Muut henkilösivukulut	-63 825,74	-81 521,06
Henkilöstökulut yhteensä	-2 936 161,23	-3 061 645,59
Poistot ja arvonalentumiset		
Suunnitelman mukaiset poistot	-1 171 657,06	-1 158 990,73
Liiketoiminnan muut kulut	-4 332 653,34	-4 205 597,92
LIIKEVOITTO (-TAPPIO)	898 771,30	1 544 679,40
Rahoitustuotot ja -kulut		
Tuotot muista pysyvien vastaavien sijoituksista		
Muilta	0,00	0,00
Muut korko- ja rahoitustuotot		
Muilta	70,27	630,68
Korkokulut ja muut rahoituskulut		
Muille	-2 755,21	-15 552,72
Rahoitustuotot ja -kulut yhteensä	-2 684,94	-14 922,04
VOITTO (TAPPIO) ENNEN TILINPÄÄTÖSSIIRTOJA JA VEROJA	896 086,36	1 529 757,36
Tilinpäätössiirrot		
Poistoeron lisäys (-) tai vähennys (+)	196 152,99	-8 574,93
Tuloverot	-217 882,15	-321 761,79
TILIKAUDEN VOITTO (TAPPIO)	874 357,20	1 199 420,64

Tase

	31.12.2019	31.12.2018
VASTAAVAA		
PYSYVÄT VASTAAVAT		
Aineettomat hyödykkeet	115 004,79	156 890,85
Aineelliset hyödykkeet	9 984 291,09	10 461 589,36
Sijoitukset	4 421,03	4 421,03
Pysyvät vastaavat yhteensä	10 103 716,91	10 622 901,24
VAIHTUVAT VASTAAVAT		
Vaihto-omaisuus	1 960 147,01	2 129 625,97
Pitkäaikaiset saamiset	32 039,14	35 066,62
Lyhytaikaiset saamiset	4 275 343,53	3 970 855,84
Rahat ja pankkisaamiset	1 333 586,41	2 312 045,71
Vaihtuvat vastaavat yhteensä	7 601 116,09	8 447 594,14
VASTAAVAA YHTEENSÄ	17 704 833,00	19 070 495,38
VASTATTAVAA		
Oma pääoma		
Osakepääoma	43 074,00	43 074,00
Ylikurssirahasto	871 504,09	871 504,09
Edellisten tilikausien voitto (tappio)	6 598 120,20	7 448 736,36
Tilikauden voitto (tappio)	874 357,20	1 199 420,64
Oma pääoma yhteensä	8 387 055,49	9 562 735,09
TILINPÄÄTÖSSIIRTOJEN KERTYMÄ		
Poistoero	3 777 605,09	3 973 758,08
Vieras pääoma		
Pitkäaikainen		
Lainat rahoituslaitoksilta	185 040,00	407 280,00
Lyhytaikainen		
Lainat rahoituslaitoksilta	222 240,00	222 240,00
Saadut ennakot	15 676,23	15 591,71
Ostovelat	1 498 717,19	1 629 624,33
Muut velat	3 204 541,55	2 622 733,37
Siirtovelat	413 957,45	636 532,80
Lyhytaikainen yhteensä	5 355 132,42	5 126 722,21
Vieras pääoma yhteensä	5 540 172,42	5 534 002,21
VASTATTAVAA YHTEENSÄ	17 704 833,00	19 070 495,38

Tilintarkastuskertomus

Laitilan Wirvoitusjuomatehdas Oy:n yhtiökokoukselle

Lausunto

Olen tilintarkastanut Laitilan Wirvoitusjuomatehdas Oy:n (y-tunnus 0964080-5) tilinpäätöksen tilikaudelta 1.1.–31.12.2019. Tilinpäätös sisältää taseen, tuloslaskelman, rahoituslaskelman ja liitetiedot.

Lausuntonani esitän, että tilinpäätös antaa oikean ja riittävän kuvan yhtiön toiminnan tuloksesta ja taloudellisesta asemasta Suomessa voimassa olevien tilinpäätöksen laatimista koskevien säännösten mukaisesti ja täyttää lakisääteiset vaatimukset.

Lausunnon perustelut

Olen suorittanut tilintarkastuksen Suomessa noudatettavan hyvän tilintarkastustavan mukaisesti. Hyvän tilintarkastustavan mukaisia velvollisuuksiani kuvataan tarkemmin kohdassa Tilintarkastajan velvollisuudet tilinpäätöksen tilintarkastuksessa. Olen riippumaton yhtiöstä niiden Suomessa noudatettavien eettisten vaatimusten mukaisesti, jotka koskevat suorittamaani tilintarkastusta ja olen täyttänyt muut näiden vaatimusten mukaiset eettiset velvollisuuteni. Käsitykseni mukaan olen hankkinut lausuntoni perustaksi tarpeellisen määrän tarkoitukseen soveltuvaa tilintarkastusevidenssiä.

Tilinpäätöstä koskevat hallituksen ja toimitusjohtajan velvollisuudet

Hallitus ja toimitusjohtaja vastaavat tilinpäätöksen laatimisesta siten, että se antaa oikean ja riittävän kuvan Suomessa voimassa olevien tilinpäätöksen laatimista koskevien säännösten mukaisesti ja täyttää lakisääteiset vaatimukset. Hallitus ja toimitusjohtaja vastaavat myös sellaisesta sisäisestä valvonnasta, jonka ne katsovat tarpeelliseksi voidakseen laatia tilinpäätöksen, jossa ei ole väärinkäytöksestä tai virheestä johtuvaa olennaista virheellisyttä.

Hallitus ja toimitusjohtaja ovat tilinpäätöstä laatiessaan velvollisia arvioimaan yhtiön kykyä jatkaa toimintaansa ja soveltuvissa tapauksissa esittämään seikat, jotka liittyvät toiminnan jatkuvuuteen ja siihen, että tilinpäätös on laadittu toiminnan jatkuvuuteen perustuen. Tilinpäätös laaditaan toiminnan jatkuvuuteen perustuen, paitsi jos yhtiö aiotaan

purkaa tai sen toiminta lakkauttaa tai ei ole muuta realistista vaihtoehtoa kuin tehdä niin.

Tilintarkastajan velvollisuudet tilinpäätöksen tilintarkastuksessa

Tavoitteenani on hankkia kohtuullinen varmuus siitä, onko tilinpäätöksessä kokonaisuutena väärinkäytöksestä tai virheestä johtuvaa olennaista virheellisyttä, sekä antaa tilintarkastuskertomus, joka sisältää lausuntoni. Kohtuullinen varmuus on korkea varmuustaso, mutta se ei ole tae siitä, että olennainen virheellisyys aina havaitaan hyvän tilintarkastustavan mukaisesti suoritettavassa tilintarkastuksessa. Virheellisyksiä voi aiheutua väärinkäytöksestä tai virheestä, ja niiden katsotaan olevan olennaisia, jos niiden yksin tai yhdessä voisi kohtuudella odottaa vaikuttavan taloudellisiin päätöksiin, joita käyttäjät tekevät tilinpäätöksen perusteella.

Hyvän tilintarkastustavan mukaiseen tilintarkastukseen kuuluu, että käytän ammatillista harkintaa ja säilytän ammatillisen skeptisyyden koko tilintarkastuksen ajan. Lisäksi:

- Tunnistan ja arvioin väärinkäytöksestä tai virheestä johtuvat tilinpäätöksen olennaisen virheellisuuden riskit, suunnittelen ja suoritan näihin riskeihin vastaavia tilintarkastustoimenpiteitä ja hankin lausuntoni perustaksi tarpeellisen määrän tarkoitukseen soveltuvaa tilintarkastusevidenssiä. Riski siitä, että väärinkäytöksestä johtuva olennainen virheellisyys jää havaitsematta, on suurempi kuin riski siitä, että virheestä johtuva olennainen virheellisyys jää havaitsematta, sillä väärinkäytökseen voi liittyä yhteistoimintaa, väärentämistä, tietojen tahallista esittämättä jättämistä tai virheellisten tietojen esittämistä taikka sisäisen valvonnan sivuuttamista.

- Muodostan käsityksen tilintarkastuksen kannalta relevantista sisäisestä valvonnasta pystyäkseni suunnittelemaan olosuhteisiin nähden asianmukaiset tilintarkastustoimenpiteet mutta en siinä tarkoituksessa, että pystyisin antamaan lausunnon yhtiön sisäisen valvonnan tehokkuudesta.

- Arvioin sovellettujen tilinpäätöksen laatimisperiaatteiden asianmukaisuutta sekä johdon tekemien kirjanpidollisten arvioiden ja niistä esitettävien tietojen kohtuullisuutta.

- Teen johtopäätöksen siitä, onko hallituksen ja toimitusjohtajan ollut asianmukaista laatia tilinpäätös perustuen

oletukseen toiminnan jatkuvuudesta, ja teen hankkimani tilintarkastusevidenssin perusteella johtopäätöksen siitä, esiintyykö sellaista tapahtumiin tai olosuhteisiin liittyvää olennaista epävarmuutta, joka voi antaa merkittävää aihetta epäillä yhtiön kykyä jatkaa toimintaansa. Jos johtopäätökseni on, että olennaista epävarmuutta esiintyy, minun täytyy kiinnittää tilintarkastuskertomuksessani lukijan huomiota epävarmuutta koskeviin tilinpäätöksessä esitettäviin tietoihin tai, jos epävarmuutta koskevat tiedot eivät ole riittäviä, mukauttaa lausuntoni. Johtopäätökseni perustuvat tilintarkastuskertomuksen antamispäivään mennessä hankittuun tilintarkastusevidenssiin. Vastaiset tapahtumat tai olosuhteet voivat kuitenkin johtaa siihen, ettei yhtiö pysty jatkamaan toimintaansa.

- Arvioin tilinpäätöksen, kaikki tilinpäätöksessä esitettävät tiedot mukaan lukien, yleistä esittämistapaa, rakennetta ja sisältöä ja sitä, kuvastaako tilinpäätös sen perustana olevia liiketoimia ja tapahtumia siten, että se antaa oikean ja riittävän kuvan.

Kommunikoin hallintoelinten kanssa muun muassa tilintarkastuksen suunnittelusta laajuudesta ja ajoituksesta sekä merkittävistä tilintarkastushavainnoista, mukaan lukien mahdolliset sisäisen valvonnan merkittävät puutteellisuudet, jotka tunnistan tilintarkastuksen aikana.

Muut raportointivelvoitteet

Muu informaatio

Hallitus ja toimitusjohtaja vastaavat muusta informaatiosta. Muu informaatio käsittää toimintakertomukseen sisältyvän informaation. Tilinpäätöstä koskeva lausuntoni ei kata muuta informaatiota.

Velvollisuutenani on lukea toimintakertomukseen sisältyvä informaatio tilinpäätöksen tilintarkastuksen yhteydessä ja tätä tehdessäni arvioida, onko toimintakertomukseen sisältyvä informaatio olennaisesti ristiriidassa tilinpäätöksen tai tilintarkastusta suorittaessa hankkimani tietämyksen kanssa tai vaikuttaako se muutoin olevan olennaisesti virheellistä. Velvollisuutenani on lisäksi arvioida, onko toimintakertomus laadittu sen laatimiseen sovellettavien säännösten mukaisesti.

Lausuntonani esitän, että toimintakertomuksen ja tilinpäätöksen tiedot ovat yhdenmukaisia ja että toimintakertomus on laadittu toimintakertomuksen laatimiseen sovellettavien säännösten mukaisesti.

Jos teen suorittamani työn perusteella johtopäätöksen, että toimintakertomukseen sisältyvässä informaatiossa on olennainen virheellisyys, minun on raportoitava tästä seikasta. Minulla ei ole tämän asian suhteen raportoitavaa.

Muut lausunnot

Puollan tilinpäätöksen vahvistamista. Hallituksen esitys taseen osoittaman voiton käyttämisestä sekä muun vapaan oman pääoman jakamisesta on osakeyhtiölain mukainen. Puollan vastuuvapauden myöntämistä hallituksen jäsenille sekä toimitusjohtajalle tarkastamaltani tilikaudelta.

Raumalla, 29. toukokuuta 2020

Ville Anttila

KHT

LAITILAN WIRVOITUSJUOMATEHDAS

Limonaadikuja 4, 23800 Laitila

Puhelin 02 856 526

www.laitilan.com

